

(*Fum deasupra oraşului*), (vezi de exemplu poezia *Listopady* din culegera *Fum deasupra oraşului*).

Pentru scriitorii progresişti polonezi viaţa şi realitatea revoluţionară poloneză din deceniul al treilea au fost o adevărată şcoală a conştiinţei politice. În focul luptei pe care oamenii muncii o duceau pentru drepturile lor, mulţi scriitori şi-au dat seama pentru cine şi cum trebuie să scrie. Realitatea revoluţionară poloneză a fost cea care a ajutat pe tinerii poeţi polonezi să facă pasul hotărîtor spre revoluţia proletară.

« Cele 24 de ore petrecute în oraşul (Cracovia—E.F.) curăţat de poliţie şi armată — îşi aminteşte scriitorul, — au zguduit din temelii lumea mea nere-făcută încă. Iar în ziua următoare cînd, din cauza trădării liderilor social-democraţi, muncitorii au fost dezarmaţi, iar răscoala (răscoala din Cracovia din anul 1923—E.F.) lichidată, am înţeles că lupta nu s-a sfîrşit; începea o luptă îndelungată şi grea, o luptă a celor dezarmaţi cu cei înarmaţi, iar locul meu era alături de cei care astăzi erau învinşi. În anul următor lucram ca redactor literar al ziarului comunist, în timpul acela încă legal, *Trybuna Robotnicza* (*Tribuna muncitoare*) din Lvov. Traducînd pentru acest ziar nenumărate articole scrise de Lenin, am început pentru întâia oară să studiez legile dezvoltării societăţii capitaliste, teoria şi practica 'luptei de clasă' »⁸.

După cîţiva ani Iasieński va scrie poemul *Słowo o Jacobie Szeli* (*Cuvînt despre Iakob Szela*), închinat răscoalei ţărăneşti, în care se proslăveşte eroismul poporului şi care a însemnat « o etapă hotărîtoare în lupta cu mine însumi », primul pas al poetului către « adevărată literatură proletară, literatura ce constituia o armă nemijlocită în lupta de clasă ».

O contribuţie de seamă în dezvoltarea literaturii proletare din deceniul al treilea a adus-o şi creaţia lui Wł. Broniewski. În primele sale culegeri de poezii: *Wiatraki* (*Morile de vînt*) şi *Dymy nad miastem* (*Fum deasupra oraşului*), predomină versurile în care răsună chemarea la luptă împotriva orînduirii existente, versuri în care dominantă este ideea vieţii.

Bo jest życie piękniejsze, nowe,
I żyć warto i umrzeć warto!
Trzeba nieść jak chorągiew głowę,
Świecić piersią kulami rozdartą.

(Na śmierć rewolucjonisty — 1925).

Wł. Broniewski a luptat pentru afirmarea unei poezii militante, biciuînd cu minie tot ce era formalist şi decadent. În recenzia sa asupra culegerii de versuri a poetului polonez Wittlin, Broniewski spunea: « nu mielul domnului, ci un ciine rău aş fi vrut să găsesc în inima vie a poetului polonez contemporan »⁹.

Maiakovski îl socotea pe Broniewski unul dintre cei mai apropiaţi prieteni ai Uniunii Sovietice¹⁰. Literatura sovietică şi îndeosebi opera lui Vladimir Maiakovski au avut o înrîurire puternică în formarea concepţiilor ideologice şi artistice ale lui Broniewski. Iar acesta se simţea îndeosebi atras de acele opere ale lui Maiakovski, în care poetul sovietic definea sarcinile artei şi arăta care este, după părerea lui, menirea unui poet al zilelor noastre. Broniewski defineşte principiile ideologice ale literaturii, principiul reflectării veridice a realităţii. Eroul preferat al poetului este proletariatul care luptă, omul muncii,

⁸ *Ibidem*.

⁹ Vezi « Nowa kultura », 1 pазd. 1950.

¹⁰ V. V. Maiakovski, *Полное собрание сочинений*, Moscova, 1941, v. 7, p. 424.